

Fact Sheet: โครงการชดเชย: ตรวจตาเด็ก...เพื่ออนาคตไทย

โครงการชดเชย: ตรวจตาเด็ก...เพื่ออนาคตไทย เป็นโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบคัดกรองภาวะสายตาสั้นผิดปกติและประกอบแว่นสายตาสำหรับเด็กก่อนวัยประถมศึกษาและประถมศึกษาในประเทศไทย ที่โครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ (HITAP) ทำร่วมกับ สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี จากการวิจัยพบว่ารูปแบบการจัดอบรมให้ครูประจำชั้นช่วยคัดกรองสายตาเบื้องต้น ก่อนส่งต่อจักษุแพทย์เด็กเพื่อตรวจซ้ำและให้แว่นฟรี เป็นระบบที่เป็นไปได้ในบริบทประเทศไทย ระบบนี้ใช้งบประมาณไม่สูง แต่สามารถแก้ปัญหาสายตาในเด็กก่อนที่จะสายเกินไป โครงการนี้กำลังอยู่ในขั้นตอนการพิจารณาให้เป็นนโยบายระดับชาติ คาดว่าจะเริ่มดำเนินการได้ภายในปีหน้า

ปัญหาสายตาสั้นผิดปกติในเด็ก

ปัญหาสายตาสั้นไม่ได้เกิดเฉพาะกับผู้ใหญ่หรือคนสูงวัย เด็กเองก็มีปัญหาสายตาสั้นได้ เช่น สายตาสั้น ยาว หรือเอียง หากไม่ได้รับการแก้ไขที่ทันท่วงที อาจก่อให้เกิดผลเสียมากกว่าที่คิด องค์การอนามัยโลกระบุว่า มีผู้พิการทางสายตาคนราว 153 ล้านคนทั่วโลกต้องตาบอด เพราะไม่ได้รับการแก้ไขปัญหาการมองเห็น ทั้ง ๆ ที่หากได้รับการตรวจคัดกรองสายตาและรักษาจะสามารถป้องกันไม่ให้ตาบอดถาวรได้

ในประเทศไทยพบว่า 1 ใน 10 หรือราว 5 แสนคนของเด็กอายุ 4 – 12 ปี ซึ่งเป็นช่วงอายุสำคัญพัฒนาการทางสายตา มีปัญหาสายตาสั้นผิดปกติ ในจำนวนนี้ เด็กราว 2 แสนกว่าคนที่มีความผิดปกติ สายตาสั้น สามารถแก้ไขได้ด้วยการให้แว่นตา แต่ด้วยข้อจำกัดหลายประการ เช่น ความเข้าใจผิดของสังคมต่อภาวะสายตาสั้นผิดปกติในเด็ก ข้อจำกัดของจำนวนจักษุแพทย์เด็กที่ไม่สามารถดูแลทั่วถึง ทำให้ที่ผ่านมามีเด็กจำนวนมากไม่ได้รับการคัดกรองปัญหาสายตาสั้นผิดปกติ และไม่ได้รับการรักษา ซึ่งส่งผลกระทบต่อการศึกษา และโอกาสในการทำงาน รวมทั้งคุณภาพชีวิตของเด็กในอนาคต

ผลจากการวิจัย นโยบายระดับชาติ โครงการชดเชย: ตรวจตาเด็ก...เพื่ออนาคตไทย

จากการศึกษานี้พบว่ามีเด็กที่ได้รับการวินิจฉัยว่ามีภาวะสายตาสั้นผิดปกติจำนวน 6.6% และจำเป็นต้องใส่แว่นสายตาจำนวน 4.1% นอกจากนี้ยังตรวจพบเด็กที่มีภาวะตาขี้เกียจ¹จำนวน 0.7% และยังตรวจพบโรคตาอื่นๆ เช่น ตาเข ตาซ่อนเร้น หนังตาตกตั้งแต่กำเนิด เด็กที่มีสายตาสั้นผิดปกติและจำเป็นต้องใส่แว่น ในจำนวนนี้มีเพียง 26% ที่มีแว่นสายตาใส่อยู่แล้วก่อนได้รับการตรวจคัดกรอง แต่มีเด็กเพียง 6% เท่านั้นที่แว่นมีความถูกต้องตรงตามสายตาของเด็ก

¹ ภาวะตาขี้เกียจ (lazy eye) คือ ภาวะที่ตาข้างหนึ่งมีสายตาสั้นผิดปกติ เนื่องจากการพัฒนาด้านสายตาของข้างนั้นในวัยแรกเกิดถึงประมาณ 6 ขวบ ถูกขัดขวางหรือหยุดไป เนื่องจากสาเหตุทางตาและโรคตาต่างๆ ส่วนใหญ่ตาจะพัฒนาเต็มเมื่อเด็กอายุ 9 ขวบ และจะไม่สามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ถ้าอายุมากขึ้นกว่านี้ ดังนั้น ตาขี้เกียจจึงจำเป็นต้องได้รับการตรวจพบและรับการรักษาหาเหตุโดยเร็วที่สุด

โครงการชัดแจ้ง: ตรวจตาเด็ก...เพื่ออนาคตไทย พบว่ารูปแบบการคัดกรองความผิดปกติทางสายตาของเด็กอนุบาล และประถมศึกษาที่เหมาะสมกับประเทศไทยคือ การจัดอบรมให้ครูประจำชั้นสามารถคัดกรองสายตาเบื้องต้น ก่อนส่งต่อจักษุแพทย์เด็กเพื่อตรวจซ้ำและให้แว่นฟรี เป็นระบบที่เป็นไปได้ในบริบทประเทศไม่เพียงแต่จะใช้ งบประมาณไม่สูง ยังสามารถแก้ปัญหาสายตาในเด็กก่อนที่จะสายเกินไป

หากโครงการนี้พัฒนาเป็นนโยบายระดับชาติ จะทำให้เด็กในช่วงอนุบาล และประถมศึกษาราว 260,000 คน ได้รับ แว่นตาเพื่อแก้ไขปัญหามองเห็น

ดร.นพ. ยศ ศิริวัฒนานนท์ หัวหน้าโครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ

“เรามั่นใจว่าปัญหาสายตาผิดปกติในเด็กไทยป้องกันและแก้ไขได้ ถ้าครู ผู้ปกครองและบุคลากรทางการแพทย์ ร่วมมือกันอย่างจริงจัง การที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข และผู้บริหารระดับสูงของประเทศให้ความสำคัญ และกำลังผลักดันเรื่องดี ๆ แบบนี้ให้เป็นนโยบายระดับชาติ จะเป็นผลดีต่อทั้งเด็กและอนาคตของประเทศชาติ”

////////////////////////////////////

ติดต่อฝ่ายสื่อสารองค์กร โครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ (HITAP)

อีเมล comm@hitap.net

โทร 02-590-4549

ข้อมูลโครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ (Health Intervention and Technology Assessment Program – HITAP)

โครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายด้านสุขภาพ (Health Intervention and Technology Assessment Program) หรือ HITAP (ไฮแทป) ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2550 เป็นองค์กรวิจัย กึ่งอิสระ ภายใต้สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข และเป็นส่วนหนึ่งของโครงการเมธีวิจัยอาวุโส สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) มีพันธกิจหลัก คือ ศึกษาผลกระทบทั้งบวกและลบที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยีหรือนโยบายด้านสุขภาพ และนำข้อมูลดังกล่าวไปนำเสนอเพื่อใช้ในการตัดสินใจด้านนโยบายของภาครัฐ เช่น คณะอนุกรรมการพัฒนาบัญชียาหลักแห่งชาติ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติและหน่วยงานต่างๆ ภายใต้กระทรวงสาธารณสุข นอกจากนี้ HITAP ยังทำงานในระดับนานาชาติ โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา โดยเน้นการเข้าไปสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพให้ประเทศเหล่านั้นสามารถทำประเมินเทคโนโลยีด้านสุขภาพด้วยตนเอง